

บริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
รายงาน และ งบการเงินรวม
31 ธันวาคม 2562

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอต่อผู้ถือหุ้นของบริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน)

ความเห็น

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินรวมของบริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (กลุ่มบริษัท) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นรวมและงบกระแสเงินสดรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงินรวม รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ และได้ตรวจสอบ งบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) ด้วยเช่นกัน

ข้าพเจ้าเห็นว่างบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และเฉพาะของ บริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในวรรค ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินในรายงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีความเป็นอิสระจาก กลุ่มบริษัทตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณอื่นๆตามที่ระบุใน ข้อกำหนดนั้นด้วย ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

ข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้น

ข้าพเจ้าขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 23.3 เกี่ยวกับคดีฟ้องร้องระหว่างบริษัทฯและ หน่วยงานราชการสองแห่ง ซึ่งเรียกร้องให้บริษัทฯชำระเงินค่าปรับจากการไม่สามารถส่งมอบแท็บเล็ตตามสัญญา เป็นจำนวนเงิน 195 ล้านบาท ซึ่งในปี 2561 ศาลปกครองกลาง ได้มีคำพิพากษาให้บริษัทฯชำระค่าปรับเป็นจำนวน เงินรวม 10 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม บริษัทฯและหน่วยงานราชการทั้งสองแห่งยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด ขณะนี้คดีอยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด และข้าพเจ้าขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบ งบการเงินรวมข้อ 23.4 1) เกี่ยวกับข้อพิพาทระหว่างบริษัทย่อยกับบริษัทที่ไม่เกี่ยวข้องกันแห่งหนึ่ง ซึ่งบริษัทที่ไม่ เกี่ยวข้องกันดังกล่าวยังอยู่ระหว่างการดำเนินการตามขั้นตอนทางกฎหมายล้มละลายโดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ทั้งนี้ ข้าพเจ้ามิได้แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขต่อกรณีดังกล่าวนี้แต่อย่างใด

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบคือเรื่องต่างๆที่มีนัยสำคัญที่สุดตามดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพของข้าพเจ้า ในการตรวจสอบงบการเงินสำหรับงวดปัจจุบัน ข้าพเจ้าได้นำเรื่องเหล่านี้มาพิจารณาในบริบทของ การตรวจสอบงบการเงินโดยรวมและในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ทั้งนี้ข้าพเจ้าไม่ได้แสดงความเห็น แยกต่างหากสำหรับเรื่องเหล่านี้

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตามความรับผิดชอบที่ได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบ งบการเงินในรายงานของข้าพเจ้า ซึ่งได้รวมความรับผิดชอบที่เกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ด้วย การปฏิบัติงานของข้าพเจ้า ได้รวมวิธีการตรวจสอบที่ออกแบบมาเพื่อตอบสนองต่อการประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อ ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงิน ผลของวิธีการตรวจสอบของข้าพเจ้า ซึ่งได้รวมวิธีการตรวจสอบ สำหรับเรื่องเหล่านี้ด้วย ได้ใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้าต่องบการเงินโดยรวม

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบหรือวิธีการตรวจสอบสำหรับแต่ละเรื่องมีดังต่อไปนี้

มูลค่าที่จะได้รับคืนของลูกหนี้การค้าจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 8. ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 กลุ่มบริษัทมียอดคงเหลือของ ลูกหนี้การค้าจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกันแห่งหนึ่งเป็นจำนวน 795 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 62 ของสินทรัพย์รวม และเฉพาะของบริษัทที่เป็นจำนวน 771 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 59 ของสินทรัพย์รวม ซึ่งคงค้างเป็นระยะเวลานาน เนื่องจากยอดหนี้ค้างชำระจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกันดังกล่าวเป็นจำนวนที่มีนัยสำคัญอย่างมากต่องบการเงิน โดยรวมและส่วนใหญ่มักค้างเกินกว่าหนึ่งปี ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงให้ความสำคัญต่อมูลค่าที่จะได้รับคืนของ ลูกหนี้การค้ากิจการที่เกี่ยวข้องกันรายดังกล่าว

ข้าพเจ้าได้ประเมินวิธีการและทำความเข้าใจเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ และได้ประเมินข้อมูลหลัก ข้อสมมติและวิธีการที่ฝ่ายบริหารใช้ในการพิจารณาค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญและความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ โดยการประเมินแนวโน้มการเก็บเงินจากลูกหนี้จากประสบการณ์ในอดีต และวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินปัจจุบัน ข้อมูลสภาพเศรษฐกิจ และธุรกิจของลูกหนี้และกลุ่มบริษัท รวมถึง การวิเคราะห์รายการรับชำระหนี้จากลูกหนี้ภายหลังวันที่ในงบการเงิน

หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากคดีฟ้องร้องและข้อพิพาท

ตามที่กล่าวไว้ในวรรคข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้นเกี่ยวกับคดีฟ้องร้องและข้อพิพาทที่สำคัญและตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 23.3 และข้อ 23.4 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 กลุ่มบริษัทมีคดีฟ้องร้องและข้อพิพาทกับกิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกันและคู่ค้า โดยการพิจารณาคดีดังกล่าวยังไม่เป็นที่สิ้นสุด ทำให้ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจอย่างมากในการพิจารณาข้อกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้องในการประเมินผลของคดีที่ถูกฟ้องร้องและข้อพิพาทเพื่อใช้ในการประมาณการหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากคดีฟ้องร้องและข้อพิพาทดังกล่าว ซึ่งผลที่เกิดขึ้นจริงเมื่อการพิจารณาคดีและข้อพิพาทดังกล่าวสิ้นสุดอาจแตกต่างไปจากที่ฝ่ายบริหารได้มีการประมาณการไว้ จึงทำให้มีความเสี่ยงเกี่ยวกับการรับรู้ประมาณการหนี้สินหรือการเปิดเผยข้อมูลหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากการถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายดังกล่าว

ข้าพเจ้าได้สอบถามฝ่ายบริหารและแผนกกฎหมายของกลุ่มบริษัทเกี่ยวกับกระบวนการในการรวบรวม ติดตามและประเมินผลคดีฟ้องร้องและข้อพิพาทที่เกิดขึ้นและคงค้าง ณ วันที่ในงบการเงิน รวมถึงสอบทานรายการค่าใช้จ่ายค่าที่ปรึกษากฎหมายเพื่อสอบทานความครบถ้วนสมบูรณ์ของรายการคดีความต่างๆที่กลุ่มบริษัทแจ้งให้ทราบและสอบถามถึงรายละเอียด ความคืบหน้าของคดีฟ้องร้อง และวิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการประมาณการหนี้สินจากคดีฟ้องร้องและประเมินดุลยพินิจที่ฝ่ายบริหารใช้ในการประเมินผลของคดีฟ้องร้องและข้อพิพาทดังกล่าวโดยการ

- ก) สอบทานเงื่อนไขและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องในสัญญา รวมถึงค่าฟ้องและค่าคัดค้านต่างๆของกลุ่มบริษัทและคู่กรณีที่ได้นำเสนอต่อศาลเพื่อทำความเข้าใจในเบื้องต้นเกี่ยวกับข้อพิพาทที่เกิดขึ้น
- ข) สอบทานเอกสารที่เกี่ยวข้องซึ่งใช้ประกอบการพิจารณาของผู้บริหารในการใช้ผลงานของผู้เชี่ยวชาญภายนอก รวมถึงส่งหนังสือสอบถามไปยังที่ปรึกษากฎหมายภายนอกที่กลุ่มบริษัทใช้เพื่อให้รายงานรายละเอียด สถานะและความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายเกี่ยวกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับกลุ่มบริษัทเป็นลายลักษณ์อักษร โดยข้าพเจ้าได้ประเมินความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ความเป็นอิสระ และความเที่ยงธรรมของที่ปรึกษากฎหมายตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่เกี่ยวข้องรวมถึงพิจารณาถึงหลักกฎหมายและข้อกำหนด และคดีความตัวอย่างที่เคยมีการตัดสินแล้วในอดีตที่ที่ปรึกษากฎหมายใช้ในการอ้างอิงว่ามีความสอดคล้องกับคดีความและข้อพิพาททางการค้าของกลุ่มบริษัท
- ค) สอบทานข้อมูล ความคืบหน้า และความเห็นต่อข้อพิพาทและคดีฟ้องร้องที่ดำเนินการ โดยที่ปรึกษากฎหมายภายในของกลุ่มบริษัท
- ง) สอบทานการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทและคดีฟ้องร้องทางการค้าในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวม

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ซึ่งรวมถึงข้อมูลที่อยู่ในรายงานประจำปีของกลุ่มบริษัท (แต่ไม่รวมถึงงบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่แสดงอยู่ในรายงานนั้น) ซึ่งคาดว่าจะถูกจัดเตรียมให้กับข้าพเจ้าภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของข้าพเจ้าต่องบการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและข้าพเจ้าไม่ได้ให้ข้อสรุปในลักษณะการให้ความเชื่อมั่นในรูปแบบใดๆต่อข้อมูลอื่นนั้น

ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินคือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นนั้นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของข้าพเจ้าหรือไม่ หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นแสดงขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อข้าพเจ้าได้อ่านรายงานประจำปีของกลุ่มบริษัทตามที่กล่าวข้างต้นแล้ว และหากสรุปได้ว่าการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้าพเจ้าจะสื่อสารเรื่องดังกล่าวให้ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลทราบเพื่อให้มีการดำเนินการแก้ไขที่เหมาะสมต่อไป

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่องบการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกลุ่มบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่อง การเปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องในกรณีที่มีเรื่องดังกล่าว และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับกิจการที่ดำเนินงานต่อเนื่องเว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกลุ่มบริษัทหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องอีกต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกลุ่มบริษัท

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน

การตรวจสอบของข้าพเจ้ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของข้าพเจ้าอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์อย่างสมเหตุสมผลได้ว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินจากการใช้งบการเงินเหล่านี้ ในการตรวจสอบของข้าพเจ้าตามมาตรฐานการสอบบัญชี ข้าพเจ้าใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยง ผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามดังต่อไปนี้ด้วย

- ระบุและประเมินความเสี่ยงที่อาจมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงิน ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงข้อมูล การแสดงข้อมูลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน
- ทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบให้เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัท
- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารจัดทำ
- สรุปร่วมกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับกิจการที่ดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหาร และสรุปจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกลุ่มบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ หากข้าพเจ้าได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ ข้าพเจ้าจะต้องให้ข้อสังเกตไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้าถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องในงบการเงิน หรือหากเห็นว่าการเปิดเผยดังกล่าวไม่เพียงพอ ข้าพเจ้าจะแสดงความเห็นที่เปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของข้าพเจ้าขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้า อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กลุ่มบริษัทต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่องได้

- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประเมินว่างบการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่
- รวบรวมเอกสารหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของกิจการ หรือของกิจกรรมทางธุรกิจภายในกลุ่มบริษัทเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินรวม ข้าพเจ้ารับผิดชอบต่อการกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแล และการปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มบริษัท ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบ แต่เพียงผู้เดียวต่อความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลในเรื่องต่างๆซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบ ตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบรวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบ การควบคุมภายในหากข้าพเจ้าได้พบในระหว่างการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ให้คำรับรองแก่ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลว่าข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง กับการความเป็นอิสระและได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทั้งหมดตลอดจนเรื่องอื่น ซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่ามีเหตุผลที่บุคคลภายนอกอาจพิจารณาว่ากระทบต่อความเป็นอิสระของข้าพเจ้าและมาตรการที่ ข้าพเจ้าใช้เพื่อป้องกันไม่ให้ข้าพเจ้าขาดความเป็นอิสระ

จากเรื่องทั้งหลายที่สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ข้าพเจ้าได้พิจารณาเรื่องต่างๆที่มีนัยสำคัญที่สุดใน การตรวจสอบงบการเงินในงวดปัจจุบันและกำหนดเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ ข้าพเจ้าได้อธิบายเรื่อง เหล่านี้ไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชี เว้นแต่กฎหมายหรือข้อบังคับห้ามไม่ให้เปิดเผยเรื่องดังกล่าวต่อสาธารณะ หรือในสถานการณ์ที่ยากที่จะเกิดขึ้น ข้าพเจ้าพิจารณาว่าไม่ควรสื่อสารเรื่องดังกล่าวในรายงานของข้าพเจ้าเพราะ การกระทำดังกล่าวสามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่าจะมีผลกระทบในทางลบมากกว่าผลประโยชน์ที่ผู้มี ส่วนได้เสียสาธารณะจะได้จากการสื่อสารดังกล่าว

ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบงานสอบบัญชีและการนำเสนอรายงานฉบับนี้

ชลรส สันติอิศวารากรณ์

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 4523

บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด

กรุงเทพฯ: 5 กุมภาพันธ์ 2563

บริษัท จัดมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	2562	2561	2562	2561	
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	7	69,866,985	401,213,199	58,781,122	397,266,183
เงินลงทุนชั่วคราว - เงินฝากธนาคาร		190,493	4,749,532	92,506	4,744,235
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	8	826,992,413	810,685,210	817,765,857	790,832,759
ส่วนของลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงิน ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี					
กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	6, 9	1,741,778	-	1,741,778	-
กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	9	1,175,032	1,313,516	1,175,032	1,313,516
มูลค่างานที่แล้วเสร็จแต่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ					
กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	6	3,346,548	15,327	4,208,185	2,861,387
กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน		4,518,392	11,143,911	2,671,398	8,131,021
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	6	327,500,000	-	327,500,000	-
ส่วนของเงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทย่อย ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	6	-	-	16,000,000	16,000,000
สินค้าคงเหลือ	10	685,886	3,220,546	556,633	3,109,653
ลูกหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้	11	-	-	-	-
ต้นทุนโครงการจ่ายล่วงหน้า		702,172	818,982	415,553	483,208
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		3,807,160	2,967,772	1,070,268	990,823
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		1,240,526,859	1,236,127,995	1,231,978,332	1,225,732,785
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกัน		9,098,612	9,380,987	6,798,736	6,798,736
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงินสุทธิจากส่วน ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี					
กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	6, 9	2,642,355	-	2,642,355	-
กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	9	-	816,154	-	816,154
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทย่อย	6	-	-	53,000,000	69,000,000
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	12	-	-	-	-
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	13	19,429,010	9,720,940	11,564,410	430,907
ภาษีเงินได้ถูกหัก ณ ที่จ่าย		1,738,966	2,589,334	1,738,966	2,589,334
เงินมัดจำ		843,537	1,178,424	735,563	1,014,638
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		33,752,480	23,685,839	76,480,030	80,649,769
รวมสินทรัพย์		1,274,279,339	1,259,813,834	1,308,458,362	1,306,382,554

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท จัดมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	2562	2561	2562	2561	
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น					
หนี้สินหมุนเวียน					
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	14	104,156,931	114,689,339	77,117,458	84,334,143
ต้นทุน โครงการค้างจ่าย		138,817,532	135,773,692	8,380,117	3,216,984
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย		1,208,377	1,371,181	-	-
เงินรับล่วงหน้าค่าสินค้าและบริการ	6	9,670,468	1,599,530	8,504,386	477,480
หนี้สินหมุนเวียนอื่น		29,215,657	27,935,903	18,579,269	17,692,337
รวมหนี้สินหมุนเวียน		283,068,965	281,369,645	112,581,230	105,720,944
หนี้สินไม่หมุนเวียน					
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	15	22,416,827	13,507,453	21,446,452	13,507,453
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		22,416,827	13,507,453	21,446,452	13,507,453
รวมหนี้สิน		305,485,792	294,877,098	134,027,682	119,228,397
ส่วนของผู้ถือหุ้น					
ทุนเรือนหุ้น					
ทุนจดทะเบียน					
หุ้นสามัญ 706,457,300 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 1 บาท		706,457,300	706,457,300	706,457,300	706,457,300
ทุนออกจำหน่ายและชำระเต็มมูลค่าแล้ว					
หุ้นสามัญ 706,457,300 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 1 บาท		706,457,300	706,457,300	706,457,300	706,457,300
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ		420,269,078	420,269,078	420,269,078	420,269,078
กำไรสะสม					
จัดสรรแล้ว - สำรองตามกฎหมาย	16	70,645,730	70,645,730	70,645,730	70,645,730
ขาดทุนสะสม		(230,578,743)	(234,074,272)	(22,941,428)	(10,217,951)
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	2.2	8,157,637	8,157,637	-	-
ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ		974,951,002	971,455,473	1,174,430,680	1,187,154,157
ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม					
ของบริษัทย่อย		(6,157,455)	(6,518,737)	-	-
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น		968,793,547	964,936,736	1,174,430,680	1,187,154,157
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		1,274,279,339	1,259,813,834	1,308,458,362	1,306,382,554
		-	-	-	-

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
กำไรขาดทุน:				
รายได้				
รายได้จากการขายและการบริการ	103,509,768	130,642,379	65,370,035	84,350,733
ดอกเบี้ยรับ	7,229,291	8,198,844	8,486,744	9,683,661
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	1,775,482	180,103	-	-
รายได้อื่น	5,708,798	3,742,238	8,588,549	5,574,416
รวมรายได้	118,223,339	142,763,564	82,445,328	99,608,810
ค่าใช้จ่าย				
ต้นทุนขายและบริการ	62,447,169	76,843,822	50,278,874	64,342,471
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริการ	1,187,447	-	-	-
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	15 44,121,512	45,957,597	42,494,245	39,957,630
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน	-	-	129,099	13,733
รวมค่าใช้จ่าย	107,756,128	122,801,419	92,902,218	104,313,834
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีเงินได้	10,467,211	19,962,145	(10,456,890)	(4,705,024)
ภาษีเงินได้	19 (3,962,515)	(4,381,897)	-	-
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี	6,504,696	15,580,248	(10,456,890)	(4,705,024)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น:				
รายการที่จะไม่ถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
ผลขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	15 (2,647,885)	(1,404,657)	(2,266,587)	(1,404,657)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	(2,647,885)	(1,404,657)	(2,266,587)	(1,404,657)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	3,856,811	14,175,591	(12,723,477)	(6,109,681)
การแบ่งปันกำไร (ขาดทุน)				
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	6,143,414	15,148,172	(10,456,890)	(4,705,024)
ส่วนที่เป็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย	361,282	432,076	-	-
	6,504,696	15,580,248		
การแบ่งปันกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม				
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	3,495,529	13,743,515	(12,723,477)	(6,109,681)
ส่วนที่เป็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย	361,282	432,076	-	-
	3,856,811	14,175,591		
กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน	20			
กำไร (ขาดทุน) ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	0.01	0.02	(0.01)	(0.01)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

(หน่วย: บาท)

		งบการเงินรวม							
		ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ							
				องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น					
				ส่วนต่างระหว่างราคา		ซื้อเงินลงทุนในบริษัทย่อย			
				ที่อยู่ภายใต้การควบคุม				ส่วนของผู้มี	
		กำไรสะสม		देखकनकनडुकक		รวม		ส่วนได้เสียที่	
		ยังไม่ได้จัดสรร		สุทธิตามบัญชีของ		รวม		ไม่มีอำนาจควบคุม	
		จัดสรรแล้ว		บริษัทย่อย		ของส่วนของผู้ถือหุ้น		ของบริษัทย่อย	
		(ขาดทุน)		ของส่วนของผู้ถือหุ้น		ของบริษัทฯ		ของบริษัทย่อย	
								รวม	
								ส่วนของผู้	
								ถือหุ้น	
								ถือหุ้น	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	706,457,300	420,269,078	70,645,730	(247,817,787)	8,157,637	8,157,637	957,711,958	(6,950,813)	950,761,145
กำไรสำหรับปี	-	-	-	15,148,172	-	-	15,148,172	432,076	15,580,248
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	(1,404,657)	-	-	(1,404,657)	-	(1,404,657)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	13,743,515	-	-	13,743,515	432,076	14,175,591
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	706,457,300	420,269,078	70,645,730	(234,074,272)	8,157,637	8,157,637	971,455,473	(6,518,737)	964,936,736
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	706,457,300	420,269,078	70,645,730	(234,074,272)	8,157,637	8,157,637	971,455,473	(6,518,737)	964,936,736
กำไรสำหรับปี	-	-	-	6,143,414	-	-	6,143,414	361,282	6,504,696
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	(2,647,885)	-	-	(2,647,885)	-	(2,647,885)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	3,495,529	-	-	3,495,529	361,282	3,856,811
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	706,457,300	420,269,078	70,645,730	(230,578,743)	8,157,637	8,157,637	974,951,002	(6,157,455)	968,793,547

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ				รวม ส่วนของผู้ถือหุ้น
	ทุนเรือนหุ้นที่ออก และชำระแล้ว	ส่วนเกินมูลค่า หุ้นสามัญ	กำไรสะสม		
			จัดสรรแล้ว	ยังไม่ได้จัดสรร	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	706,457,300	420,269,078	70,645,730	(4,108,270)	1,193,263,838
ขาดทุนสำหรับปี	-	-	-	(4,705,024)	(4,705,024)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	(1,404,657)	(1,404,657)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	(6,109,681)	(6,109,681)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	706,457,300	420,269,078	70,645,730	(10,217,951)	1,187,154,157
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	706,457,300	420,269,078	70,645,730	(10,217,951)	1,187,154,157
ขาดทุนสำหรับปี	-	-	-	(10,456,890)	(10,456,890)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	(2,266,587)	(2,266,587)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	(12,723,477)	(12,723,477)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	706,457,300	420,269,078	70,645,730	(22,941,428)	1,174,430,680

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน				
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษี	10,467,211	19,962,145	(10,456,890)	(4,705,024)
รายการปรับกระทบยอดกำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีเป็นเงินสดรับ (จ่าย) จากกิจกรรมดำเนินงาน				
ค่าเสื่อมราคา	4,587,714	4,751,073	1,108,318	556,015
การปรับลดสินค้าคงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ	2,089,619	-	2,089,619	-
กำไรจากการจำหน่ายอุปกรณ์	(3,085,428)	(911,462)	(3,085,428)	(911,462)
สำรองผลเสียหายจากคดีความ	-	4,673,665	-	-
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	6,261,489	821,051	5,672,412	821,051
ขาดทุน (กำไร) จากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	(1,815,434)	(184,089)	89,148	9,747
ดอกเบี้ยรับ	(7,229,291)	(8,198,844)	(8,486,744)	(9,683,661)
กำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน	11,275,880	20,913,539	(13,069,565)	(13,913,334)
สินทรัพย์ดำเนินงาน (เพิ่มขึ้น) ลดลง				
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	(14,540,338)	(81,148,387)	(25,166,294)	(62,674,174)
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงิน	(3,429,495)	(2,129,670)	(3,429,495)	(2,129,670)
มูลค่างานที่เสร็จแต่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	3,294,298	(2,742,987)	4,112,825	(4,340,886)
สินค้าคงเหลือ	(3,124,759)	(57,784)	463,401	(75,117)
ต้นทุนโครงการจ่ายล่วงหน้า	116,810	(373,667)	67,655	(183,928)
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	(839,388)	(974,419)	(79,445)	(565,449)
สินทรัพย์อื่น	696,021	36,185	279,075	1,682
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)				
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	(10,399,968)	2,880,484	(7,084,245)	7,597,778
ต้นทุนโครงการค้างจ่าย	4,948,422	(2,364,186)	5,163,133	(1,669,335)
เงินรับล่วงหน้าค่าสินค้าและบริการ	8,070,938	(1,456,043)	8,026,906	(97,730)
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	1,279,754	350,354	886,932	(403,540)
เงินสดใช้ไปในกิจกรรมดำเนินงาน	(2,651,825)	(67,066,581)	(29,829,117)	(78,453,703)
จ่ายภาษีเงินได้	(5,742,456)	(5,176,817)	(1,256,003)	(482,963)
รับคืนภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	2,106,371	1,947,953	2,106,371	684,233
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมดำเนินงาน	(6,287,910)	(70,295,445)	(28,978,749)	(78,252,433)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน				
ดอกเบี้ยรับ	7,296,913	8,344,825	8,554,427	9,828,850
เงินลงทุนชั่วคราว - เงินฝากธนาคารลดลง	4,559,039	16,066,670	4,651,729	15,947,279
เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกันลดลง	282,375	16,251,248	-	16,209,777
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกันลดลง (เพิ่มขึ้น)	(327,500,000)	340,000,000	(327,500,000)	340,000,000
เงินสดรับคืนจากเงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทย่อย	-	-	16,000,000	16,000,000
ซื้ออุปกรณ์	(10,761,436)	(6,706,628)	(12,277,273)	(263,547)
เงินสดรับจากการจำหน่ายอุปกรณ์	1,064,805	911,701	1,064,805	911,701
เงินสดสุทธิจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน	(325,058,304)	374,867,816	(309,506,312)	398,634,060
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	(331,346,214)	304,572,371	(338,485,061)	320,381,627
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี	401,213,199	96,640,828	397,266,183	76,884,556
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดปลายปี	69,866,985	401,213,199	58,781,122	397,266,183
	-	-	-	-
ข้อมูลกระแสเงินสดเปิดเผยเพิ่มเติม				
รายการที่มีใช้เงินสด				
ลูกหนี้จากการขายอุปกรณ์ที่ยังไม่ได้รับชำระ	2,056,075	-	2,056,075	-
โอนเปลี่ยนประเภทสินค้าคงเหลือเป็นอุปกรณ์	3,569,800	-	-	-

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวม

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

1. ข้อมูลทั่วไปของบริษัทฯ

บริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) (“บริษัทฯ”) เป็นบริษัทมหาชนซึ่งจัดตั้งและมีภูมิลำเนาในประเทศไทย โดยมีบริษัท จัสมิน อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศไทยเป็นบริษัทใหญ่ ธุรกิจหลักของบริษัทฯคือการรับออกแบบและวางระบบสื่อสารและโทรคมนาคม ธุรกิจให้บริการโทรคมนาคม และธุรกิจอื่นๆ ที่อยู่ตามที่จดทะเบียนของบริษัทฯอยู่ที่เลขที่ 200 หมู่ที่ 4 ชั้น 9 จัสมิน อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล ทาวเวอร์ ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

2. เกณฑ์ในการจัดทำงบการเงิน

2.1 งบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 โดยแสดงรายการในงบการเงินตามข้อกำหนดในประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้าลงวันที่ 11 ตุลาคม 2559 ออกตามความในพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

งบการเงินฉบับภาษาไทยเป็นงบการเงินฉบับที่บริษัทฯใช้เป็นทางการตามกฎหมาย งบการเงินฉบับภาษาอังกฤษแปลจากงบการเงินฉบับภาษาไทยนี้

งบการเงินนี้ได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมเว้นแต่จะเปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชี

2.2 เกณฑ์ในการจัดทำงบการเงินรวม

ก) งบการเงินรวมนี้ได้จัดทำขึ้นโดยรวมงบการเงินของบริษัทฯ และบริษัท คลาวด์ คอมพิวติ้ง โซลูชั่นส์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อย (“กลุ่มบริษัท”) บริษัทย่อยเป็นบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นในประเทศไทย และดำเนินธุรกิจออกแบบและจัดทำระบบคอมพิวเตอร์รวมทั้งพัฒนาซอฟต์แวร์ จำหน่ายอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และให้บริการคลาวด์คอมพิวเตอร์ บริษัทฯถือหุ้นในบริษัทย่อยคิดเป็นอัตราร้อยละ 97.87 ของทุนจดทะเบียนของบริษัทย่อย

ข) บริษัทฯจะถือว่ามี การควบคุมกิจการที่เข้าไปลงทุนหรือบริษัทย่อยได้ หากบริษัทฯมีสิทธิได้รับหรือมีส่วนได้เสียในผลตอบแทนของกิจการที่เข้าไปลงทุน และสามารถใช้อำนาจในการสั่งการกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อจำนวนเงินผลตอบแทนนั้นได้

ค) บริษัทฯนำงบการเงินของบริษัทย่อยมารวมในการจัดทำงบการเงินรวมตั้งแต่วันที่บริษัทฯมีอำนาจในการควบคุมบริษัทย่อยจนถึงวันที่บริษัทฯสิ้นสุดการควบคุมบริษัทย่อยนั้น

ง) งบการเงินของบริษัทย่อยได้จัดทำขึ้นโดยใช้นโยบายการบัญชีที่สำคัญเช่นเดียวกันกับของบริษัทฯ

- จ) ยอดคงค้างระหว่างกลุ่มบริษัท รายการค้าระหว่างกันที่มีสาระสำคัญได้ถูกตัดออกจากงบการเงินรวมนี้แล้ว
- ฉ) ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมคือ จำนวนกำไรหรือขาดทุนและสินทรัพย์สุทธิของบริษัทย่อยส่วนที่ไม่ได้เป็นของบริษัทฯ และแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของกำไรหรือขาดทุนรวมและส่วนของผู้ถือหุ้นในงบแสดงฐานะการเงินรวม

ในปี 2548 บริษัทฯซื้อเงินลงทุนในบริษัทย่อยในราคาต่ำกว่ามูลค่าสินทรัพย์สุทธิตามบัญชีเป็นจำนวนประมาณ 8 ล้านบาท บริษัทฯได้บันทึกผลต่างดังกล่าวไว้ในส่วนของผู้ถือหุ้นในงบแสดงฐานะการเงินรวมภายใต้รายการ “องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น”

2.3 บริษัทฯจัดทำงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยแสดงเงินลงทุนในบริษัทย่อยตามวิธีราคาทุน

3. มาตรฐานการรายงานทางการเงินใหม่

ก. มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เริ่มมีผลบังคับใช้ในปีปัจจุบัน

ในระหว่างปี กลุ่มบริษัทได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินและการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุง (ปรับปรุง 2561) และฉบับใหม่ จำนวนหลายฉบับ ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2562 มาถือปฏิบัติ มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการอธิบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีและการให้แนวปฏิบัติทางการบัญชีกับผู้ใช้มาตรฐาน การนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวมาถือปฏิบัตินี้ไม่มีผลกระทบอย่างเป็นทางการเป็นสาระสำคัญต่องบการเงินของกลุ่มบริษัท อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักการสำคัญ สามารถสรุปได้ดังนี้

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 ใช้แทนมาตรฐานการบัญชีและการตีความมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สัญญาก่อสร้าง
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง รายได้
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง รายได้ - รายการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับบริการโฆษณา
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง โปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15	เรื่อง สัญญาสำหรับการก่อสร้าง

(ปรับปรุง 2560)
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 18
(ปรับปรุง 2560)

อสังหาริมทรัพย์
เรื่อง การโอนสินทรัพย์จากลูกค้า

กิจการต้องใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 กับสัญญาที่ทำกับลูกค้าทุกสัญญา ยกเว้นสัญญาที่อยู่ในขอบเขตของมาตรฐานการบัญชีฉบับอื่น มาตรฐานฉบับนี้ได้กำหนดหลักการ 5 ขั้นตอนสำหรับการรับรู้รายได้ที่เกิดขึ้นจากสัญญาที่ทำกับลูกค้า โดยกิจการจะรับรู้รายได้ในจำนวนเงินที่สะท้อนถึงสิ่งตอบแทนที่กิจการคาดว่าจะมีสิทธิได้รับจากการแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการที่ได้ส่งมอบให้แก่ลูกค้า และกำหนดให้กิจการต้องใช้ดุลยพินิจและพิจารณาข้อเท็จจริงและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในการพิจารณาตามหลักการในแต่ละขั้นตอน

มาตรฐานฉบับนี้ไม่มีผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญต่อบการเงินของกลุ่มบริษัท

ข. มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่จะมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563

สภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินและการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่และฉบับปรับปรุง ซึ่งจะมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563 มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาทำเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการอธิบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีและการให้แนวปฏิบัติทางบัญชีกับผู้ใช้มาตรฐาน ยกเว้นมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่ดังต่อไปนี้ที่มีการเปลี่ยนแปลงหลักการสำคัญซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน กลุ่มเครื่องมือทางการเงิน

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน กลุ่มเครื่องมือทางการเงิน ประกอบด้วยมาตรฐานและการตีความมาตรฐาน จำนวน 5 ฉบับ ได้แก่

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ฉบับที่ 7 การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน

ฉบับที่ 9 เครื่องมือทางการเงิน

มาตรฐานการบัญชี

ฉบับที่ 32 การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน

การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ฉบับที่ 16 การป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ

ฉบับที่ 19 การชำระหนี้สินทางการเงินด้วยตราสารทุน

มาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มดังกล่าวข้างต้น กำหนดหลักการเกี่ยวกับการจัดประเภทและการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรมหรือราคาทุนตัดจำหน่ายโดยพิจารณาจากประเภทของตราสารทางการเงิน ลักษณะของกระแสเงินสดตามสัญญาและแผนธุรกิจของกิจการ (Business Model) หลักการเกี่ยวกับวิธีการคำนวณการด้อยค่าของเครื่องมือทางการเงิน โดยใช้แนวคิดของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และหลักการเกี่ยวกับการบัญชีป้องกันความเสี่ยง รวมถึงการแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน และเมื่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มนี้มีผลบังคับใช้ จะทำให้มาตรฐานการบัญชี การตีความมาตรฐานการบัญชี และแนวปฏิบัติทางการบัญชีบางฉบับที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบันถูกยกเลิกไป

ปัจจุบันฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทอยู่ระหว่างการประเมินผลกระทบที่อาจมีต่องบการเงินในปีที่เริ่มนำมาตรฐานกลุ่มดังกล่าวมาถือปฏิบัติ

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 ใช้แทนมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 เรื่อง สัญญาเช่า และการตีความมาตรฐานบัญชีที่เกี่ยวข้อง มาตรฐานฉบับนี้ได้กำหนดหลักการของการรับรู้รายการ การวัดมูลค่า การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลของสัญญาเช่า และกำหนดให้ผู้เช่ารับรู้สินทรัพย์และหนี้สินสำหรับสัญญาเช่าทุกรายการที่มีระยะเวลาในการเช่ามากกว่า 12 เดือน เว้นแต่สินทรัพย์อ้างอิงนั้นมีมูลค่าต่ำ

การบัญชีสำหรับผู้ให้เช่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีสาระสำคัญจากมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 ผู้ให้เช่ายังคงต้องจัดประเภทสัญญาเช่าเป็นสัญญาเช่าดำเนินงานหรือสัญญาเช่าเงินทุนโดยใช้หลักการเช่นเดียวกันกับมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 17

กลุ่มบริษัทคาดว่าจะนำมาตรฐานทางการเงินฉบับนี้มาถือปฏิบัติโดยรับรู้ผลกระทบสะสมของการนำมาตรฐานรายงานทางการเงินฉบับนี้มาถือปฏิบัติใช้ครั้งแรกโดยการปรับปรุงกับกำไรสะสม ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 และไม่ปรับย้อนหลังงบการเงินปีก่อนที่แสดงเปรียบเทียบ

ฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทคาดว่าจะการนำมาตรฐานการบัญชีดังกล่าวมาใช้ จะมีผลกระทบต้องบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 คือ สินทรัพย์ของกลุ่มบริษัทมีจำนวนเพิ่มขึ้นรวมทั้งสิ้นประมาณ 2 ล้านบาท และเฉพาะของบริษัทฯประมาณ 2 ล้านบาท และหนี้สินของกลุ่มบริษัทมีจำนวนเพิ่มขึ้นรวมทั้งสิ้นประมาณ 2 ล้านบาท และเฉพาะของบริษัทฯประมาณ 2 ล้านบาท

4. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

4.1 การรับรู้รายได้

ขายสินค้า

รายได้จากการขายสินค้ารับรู้เมื่อกลุ่มบริษัทได้ออนอำนาจควบคุมในสินค้าให้แก่ลูกค้าแล้ว กล่าวคือ เมื่อมีการส่งมอบสินค้า รายได้จากการขายแสดงตามมูลค่าที่ได้รับหรือคาดว่าจะได้รับสำหรับสินค้าที่ได้ส่งมอบ หลังจากหักประมาณการสินค้ารับคืนและส่วนลด โดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม

รายได้ค่าบริการ

รายได้จากการออกแบบและติดตั้งระบบสื่อสาร โทรคมนาคม และระบบคอมพิวเตอร์พร้อมการจัดการอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องรับรู้ตลอดช่วงเวลาที่ให้บริการ โดยพิจารณาถึงขั้นความสำเร็จของงานจากการประเมินของวิศวกรหรือผู้ควบคุมโครงการของกลุ่มบริษัท

รายได้ค่าบริการบำรุงรักษารับรู้เมื่อกิจการให้บริการเสร็จสิ้น

ดอกเบี้ยรับ

ดอกเบี้ยรับถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้างโดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

4.2 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด หมายถึง เงินสดและเงินฝากธนาคาร และเงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูง ซึ่งถึงกำหนดจ่ายคืนภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือนนับจากวันที่ได้มาและไม่มีข้อจำกัดในการเบิกใช้

4.3 ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นแสดงมูลค่าตามจำนวนมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ กลุ่มบริษัทบันทึกค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับผลขาดทุนโดยประมาณที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บเงินจากลูกหนี้ไม่ได้ ซึ่งโดยทั่วไปพิจารณาจากประสบการณ์การเก็บเงินและการวิเคราะห์อายุหนี้

4.4 สินค้าคงเหลือ

สินค้าคงเหลือแสดงมูลค่าตามราคาทุน (โดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก) หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

4.5 เงินลงทุน

เงินลงทุนในบริษัทย่อยที่แสดงอยู่ในงบการเงินเฉพาะกิจการแสดงมูลค่าตามวิธีราคาทุนสุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่า

บริษัทฯ ใช้วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการคำนวณต้นทุนของเงินลงทุน

เมื่อมีการจำหน่ายเงินลงทุน ผลต่างระหว่างสิ่งตอบแทนสุทธิที่ได้รับกับมูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุนจะถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

4.6 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และค่าเสื่อมราคา

ที่ดินแสดงมูลค่าตามราคาทุน อาคารและอุปกรณ์แสดงมูลค่าตามราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม และค่าเพื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ (ถ้ามี)

ค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์คำนวณจากราคาทุนของสินทรัพย์โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณดังนี้

อาคาร	-	20	ปี
เครื่องโทรศัพท์สาธารณะและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง	-	3 - 5	ปี
สิ่งปรับปรุงอาคารและสินทรัพย์เช่า	-	5	ปี
เครื่องตกแต่ง ติดตั้ง และอุปกรณ์สำนักงาน	-	3 - 10	ปี
ยานพาหนะ	-	5	ปี
อุปกรณ์โครงข่าย	-	3 - 5	ปี

ค่าเสื่อมราคารวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดิน

กลุ่มบริษัทตัดรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ออกจากบัญชี เมื่อจำหน่ายสินทรัพย์หรือคาดว่าจะไม่ได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากการใช้หรือการจำหน่ายสินทรัพย์ รายการผลกำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์จะรับรู้ในส่วนของกำไรหรือขาดทุนเมื่อกฎบริษัทตัดรายการสินทรัพย์นั้นออกจากบัญชี

4.7 รายการธุรกิจกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับกลุ่มบริษัท หมายถึง บุคคลหรือกิจการที่มีอำนาจควบคุมกลุ่มบริษัท หรือถูกกลุ่มบริษัทควบคุมไม่ว่าจะเป็น โดยทางตรงหรือทางอ้อม หรืออยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกันกับกลุ่มบริษัท

นอกจากนี้บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันยังหมายรวมถึงบุคคลหรือกิจการที่มีสิทธิออกเสียงโดยตรงหรือทางอ้อมซึ่งทำให้มีอิทธิพลอย่างเป็นทางการสำคัญต่อกลุ่มบริษัท ผู้บริหารสำคัญ กรรมการหรือพนักงานของกลุ่มบริษัทที่มีอำนาจในการวางแผนและควบคุมการดำเนินงานของกลุ่มบริษัท

4.8 เงินตราต่างประเทศ

บริษัทฯ แสดงงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเป็นสกุลเงินบาท ซึ่งเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มบริษัท

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศแปลงค่าเป็นเงินบาท โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นตัวเงินซึ่งอยู่ในสกุลเงินตราต่างประเทศได้แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

กำไรและขาดทุนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนได้รวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

4.9 การด้อยค่าของสินทรัพย์

ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน กลุ่มบริษัทจะทำการประเมินการด้อยค่าของสินทรัพย์ หากมีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์ดังกล่าวอาจด้อยค่า กลุ่มบริษัทรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าเมื่อมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์มีมูลค่าต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ทั้งนี้มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนหมายถึงมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายของสินทรัพย์หรือมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์แล้วแต่ราคาใดจะสูงกว่า

กลุ่มบริษัทจะรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

4.10 ผลประโยชน์ของพนักงาน

ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงาน

กลุ่มบริษัทรับรู้เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส และเงินสมทบกองทุนประกันสังคมเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดรายการ

ผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงาน

โครงการสมทบเงิน

กลุ่มบริษัทและพนักงานของกลุ่มบริษัทได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพซึ่งประกอบด้วยเงินที่พนักงานจ่ายสะสมและเงินที่กลุ่มบริษัทจ่ายสมทบให้เป็นรายเดือน สินทรัพย์ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้แยกออกจากสินทรัพย์ของกลุ่มบริษัท เงินที่กลุ่มบริษัทจ่ายสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในปีที่เกิดรายการ

โครงการผลประโยชน์หลังออกจากงาน

กลุ่มบริษัทมีภาระสำหรับเงินชดเชยที่ต้องจ่ายให้แก่พนักงานเมื่อออกจากงานตามกฎหมายแรงงาน ซึ่งกลุ่มบริษัทถือว่าเงินชดเชยดังกล่าวเป็นโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานสำหรับพนักงาน

กลุ่มบริษัทคำนวณหนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงาน โดยใช้วิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) โดยผู้เชี่ยวชาญอิสระได้ทำการประเมินภาระผูกพันดังกล่าวตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย

ผลกำไรหรือขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยสำหรับโครงการผลประโยชน์
หลังออกจากงานของพนักงานจะรับรู้ทันทีในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

4.11 ประมาณการหนี้สิน

กลุ่มบริษัทจะบันทึกประมาณการหนี้สินไว้ในบัญชีเมื่อภาระผูกพันซึ่งเป็นผลมาจากเหตุการณ์ในอดีตได้
เกิดขึ้นแล้ว และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่ากลุ่มบริษัทจะเสียทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจไปเพื่อ
ปลดปล่อยภาระผูกพันนั้น และกลุ่มบริษัทสามารถประมาณมูลค่าภาระผูกพันนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ

4.12 ภาษีเงินได้

ภาษีเงินได้ประกอบด้วยภาษีเงินได้ปัจจุบันและภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ภาษีเงินได้ปัจจุบัน

กลุ่มบริษัทบันทึกภาษีเงินได้ปัจจุบันตามจำนวนที่คาดว่าจะจ่ายให้กับหน่วยงานจัดเก็บภาษีของรัฐ
โดยคำนวณจากกำไรทางภาษีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายภาษีอากร

ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

กลุ่มบริษัทบันทึกภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีของผลแตกต่างชั่วคราวระหว่างราคาตามบัญชีของสินทรัพย์
และหนี้สิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานกับฐานภาษีของสินทรัพย์และหนี้สินที่เกี่ยวข้องนั้น โดยใช้อัตรา
อัตราภาษีที่มีผลบังคับใช้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

กลุ่มบริษัทรับรู้หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีของผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษีทุกรายการ แต่รับรู้
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษี รวมทั้งผลขาดทุนทางภาษีที่ยัง
ไม่ได้ใช้ในจำนวนเท่าที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กลุ่มบริษัทจะมีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอที่จะ
ใช้ประโยชน์จากผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีและผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้นั้น

กลุ่มบริษัทจะทบทวนมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีทุกสิ้นรอบระยะเวลารายงาน
และจะทำการปรับลดมูลค่าตามบัญชีดังกล่าว หากมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กลุ่มบริษัทจะไม่มีกำไร
ทางภาษีเพียงพอต่อการนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้ประโยชน์

กลุ่มบริษัทจะบันทึกภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นหากภาษีที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับ
กับรายการที่ได้บันทึกโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้น

4.13 การวัดมูลค่ายุติธรรม

มูลค่ายุติธรรม หมายถึง ราคาที่คาดว่าจะได้รับจากการขายสินทรัพย์หรือเป็นราคาที่จะต้องจ่ายเพื่อโอนหนี้สินให้ผู้อื่น โดยรายการดังกล่าวเป็นรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย (ผู้ร่วมในตลาด) ณ วันที่วัดมูลค่า กลุ่มบริษัทใช้ราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินซึ่งมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ยกเว้นในกรณีที่ไม่มีตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่มีลักษณะเดียวกันหรือไม่สามารถหาราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องได้ กลุ่มบริษัทจะประมาณมูลค่ายุติธรรมโดยใช้เทคนิคการประเมินมูลค่าที่เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ และพยายามใช้ข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่จะวัดมูลค่ายุติธรรมนั้นให้มากที่สุด

5. การใช้ดุลยพินิจและประมาณการทางบัญชีที่สำคัญ

ในการจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจและการประมาณการในเรื่องที่มีความไม่แน่นอนเสมอ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อจำนวนเงินที่แสดงในงบการเงินและต่อข้อมูลที่แสดงในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณการไว้ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการที่สำคัญมีดังนี้

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้

ในการประมาณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจในการประมาณการผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากลูกหนี้แต่ละราย โดยคำนึงถึงประสบการณ์การเก็บเงินในอดีต อายุของหนี้ที่ค้างค้างและสถานะเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในขณะนั้น เป็นต้น

คดีฟ้องร้องและข้อพิพาท

กลุ่มบริษัทมีหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากการถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหาย ซึ่งฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจในการประเมินผลของคดีที่ถูกฟ้องร้องและประมาณการหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

6. รายการธุรกิจกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

รายละเอียดความสัมพันธ์ที่กลุ่มบริษัทมีกับบุคคลหรือกิจการที่มีอำนาจควบคุมกลุ่มบริษัทหรือถูกควบคุมโดยกลุ่มบริษัทไม่ว่าจะเป็นโดยตรงหรือทางอ้อม หรืออยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกันกับกลุ่มบริษัทมีดังนี้

ชื่อกิจการ	ลักษณะความสัมพันธ์
บริษัทใหญ่	เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ในบริษัทฯ
บริษัทย่อย	บริษัทย่อยที่บริษัทฯ มีอำนาจในการกำหนดนโยบายทางการเงินและการดำเนินงานเพื่อให้ได้รับประโยชน์จากกิจกรรมต่างๆของบริษัทย่อย
กลุ่มจัดมิน	มีผู้ถือหุ้นและกรรมการร่วมกัน
กลุ่มโมโน	มีผู้ถือหุ้นใหญ่ของบริษัทใหญ่ร่วมกัน

ในระหว่างปี กลุ่มบริษัทมีรายการธุรกิจที่สำคัญกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน รายการธุรกิจดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้าและเกณฑ์ตามที่ตกลงกันระหว่างกลุ่มบริษัทและบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันเหล่านั้นซึ่งเป็นไปตามปกติธุรกิจ โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

	(หน่วย: พันบาท)				นโยบายการกำหนดราคา
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	2562	2561	2562	2561	
รายการธุรกิจกับบริษัทใหญ่					
ขายสินค้าและให้บริการ	5,435	3,960	75	108	ราคาตามสัญญาหรือราคาที่เกิดการคิดกับลูกค้ารายอื่น
ดอกเบี้ยรับ	5,853	6,936	5,853	6,936	อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ ถัวเฉลี่ย 12 เดือนของ ธนาคารใหญ่ 3 ราย บวกเพิ่มร้อยละ 1.00 และ อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2.08
ค่าเช่าสำนักงานและค่าบริการจ่าย	2,936	3,246	2,836	3,148	ราคาตามสัญญาหรือราคาที่เกิดการคิดกับลูกค้ารายอื่น
ค่าใช้จ่ายอื่น	20	51	20	50	ราคาตามสัญญาหรือราคาที่เกิดการคิดกับลูกค้ารายอื่น
รายการธุรกิจกับบริษัทย่อย					
(ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)					
ขายสินค้าและบริการ	-	-	14,349	15,644	ราคาตามสัญญาหรือราคาที่เกิดการคิดกับลูกค้ารายอื่น
ดอกเบี้ยรับ	-	-	1,307	1,573	อัตราอ้างอิงกับดอกเบี้ยเงินฝากประจำบวกเพิ่มร้อยละ 0.50
ค่าบริการจัดการรับ	-	-	3,011	2,396	ราคาตามสัญญา
ต้นทุนขายและบริการ	-	-	918	177	ราคาตามสัญญาหรือราคาที่เกิดการคิดกับลูกค้ารายอื่น
ซื้ออุปกรณ์	-	-	2,136	-	ราคาที่เกิดการคิดกับลูกค้ารายอื่น

					(หน่วย: พันบาท)
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		นโยบายการกำหนดราคา
	2562	2561	2562	2561	
รายการธุรกิจกับบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน					
ขายสินค้าและให้บริการ	60,604	94,962	31,878	55,302	ราคาตามสัญญาหรือราคาที่เกิดจากการคิดกับลูกค้ารายอื่น
ดอกเบี้ยรับ	155	-	155	-	อัตราดอกเบี้ยตามสัญญาเช่าซื้อ
รายได้อื่น	-	182	-	182	ราคาตามสัญญาหรือราคาที่เกิดจากการคิดกับลูกค้ารายอื่น
ต้นทุนขายและบริการ	2,640	3,847	1,351	2,550	ราคาตามสัญญาหรือราคาที่เกิดจากการคิดกับลูกค้ารายอื่น
ค่าเช่าสำนักงานและค่าบริการจ่าย	63	252	63	252	ราคาตามสัญญาหรือราคาที่เกิดจากการคิดกับลูกค้ารายอื่น
ค่าใช้จ่ายอื่น	4,281	4,115	1,888	1,970	ราคาตามสัญญาหรือราคาที่เกิดจากการคิดกับลูกค้ารายอื่น

ยอดคงค้างระหว่างกลุ่มบริษัทและกิจการที่เกี่ยวข้องกันมีรายละเอียดดังนี้

					(หน่วย: พันบาท)
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	2562	2561	2562	2561	
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 8)					
บริษัทใหญ่	29	47	20	-	
บริษัทย่อย	-	-	23,244	11,045	
(ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)					
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน					
กลุ่มจัสมิน	807,555	807,098	775,374	778,235	
กลุ่มโมโน	-	78	-	-	
รวมลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	807,584	807,223	798,638	789,280	
ลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 8)					
บริษัทย่อย	-	-	6,437	3,480	
(ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)					
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน					
กลุ่มจัสมิน	395	395	395	395	
รวม	395	395	6,832	3,875	
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	-	-	(3,480)	(3,480)	
รวมลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน - สุทธิ	395	395	3,352	395	

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงิน - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
กลุ่มจัดมิน	4,384	-	4,384	-
รวมลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงิน - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	4,384	-	4,384	-
มูลค่างานที่แล้วเสร็จแต่ยังไม่ถึงกำหนดชำระจาก				
   กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทย่อย	-	-	877	2,861
(ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)				
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
กลุ่มจัดมิน	3,347	12	3,331	-
กลุ่ม โม โน	-	3	-	-
รวมมูลค่างานที่แล้วเสร็จแต่ยังไม่ถึงกำหนดชำระจาก				
กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	3,347	15	4,208	2,861
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทใหญ่	327,500	-	327,500	-
บริษัทย่อย	-	-	80,347	80,347
(ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)				
รวม	327,500	-	407,847	80,347
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	-	-	(80,347)	(80,347)
รวมเงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน - สุทธิ	327,500	-	327,500	-
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทย่อย				
บริษัทย่อย	-	-	69,000	85,000
(ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)				
หัก: ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	-	-	(16,000)	(16,000)
รวมเงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทย่อย - สุทธิจาก				
ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	-	-	53,000	69,000

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
เจ้าหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 14)				
บริษัทย่อย	-	-	-	47
(ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)				
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
กลุ่มจัดมิน	2,055	353	34	3
รวมเจ้าหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	2,055	353	34	50

เจ้าหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 14)

บริษัทใหญ่	18,300	18,617	-	-
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
กลุ่มจัดมิน	6,029	5,917	77	5
รวมเจ้าหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	24,329	24,534	77	5

เงินรับล่วงหน้าจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทใหญ่	131	8	-	-
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
กลุ่มจัดมิน	858	1,108	240	344
รวมเงินรับล่วงหน้าจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	989	1,116	240	344

เงินให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ยอดคงค้างของเงินให้กู้ยืมระหว่างกลุ่มบริษัทและกิจการที่เกี่ยวข้องกัน และการเคลื่อนไหวของเงินให้กู้ยืมดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่	ยอดคงเหลือ ณ วันที่
	1 มกราคม 2562	31 ธันวาคม 2562
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทใหญ่	-	327,500

เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2561 และวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2562 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัทฯและที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ได้มีมติอนุมัติการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บริษัทใหญ่ในรูปของเงินให้กู้ยืมระยะสั้นเป็นจำนวน 27.5 ล้านบาท และ 300 ล้านบาท ตามลำดับ รวมเป็นเงินให้กู้ยืมระยะสั้นจำนวน 327.5 ล้านบาท คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 2.08 ต่อปี โดยมีกำหนดชำระดอกเบี้ยทุกไตรมาส ระยะเวลาการกู้ยืมเงิน 12 เดือน และสามารถต่ออายุได้อีก 12 เดือน

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	ยอดคงเหลือ		ยอดคงเหลือ
	ณ วันที่	ลดลง	ณ วันที่
	1 มกราคม 2562	ระหว่างปี	31 ธันวาคม 2562
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทย่อย	80,437	-	80,437
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทย่อย	85,000	(16,000)	69,000

เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทย่อยคิดดอกเบี้ยโดยอ้างอิงอัตรดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน บวกร้อยละ 0.50 ต่อปี และมีกำหนดชำระคืนเมื่อทวงถาม

เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทย่อยคิดดอกเบี้ยในอัตรดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน ของธนาคารพาณิชย์ บวกร้อยละ 0.50 ต่อปี โดยมีกำหนดชำระดอกเบี้ยทุกสิ้นเดือน และชำระเงินต้นทุกสิ้นไตรมาส โดยระหว่างปี 2560 - 2563 ไตรมาสละ 4 ล้านบาท และระหว่างปี 2564 - 2566 ไตรมาสละ 4.125 ล้านบาท และปี 2567 ไตรมาสละ 3.25 ล้านบาท

ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

ในระหว่างปี กลุ่มบริษัทมีค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงานที่ให้แก่กรรมการและผู้บริหาร ดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
ผลประโยชน์ระยะสั้น	12,921	11,398	11,234	11,398
ผลประโยชน์หลังออกจากงาน	1,241	1,039	1,053	1,039
รวม	14,162	12,437	12,287	12,437

7. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
เงินสด	112	115	102	105
เงินฝากธนาคาร	19,719	15,653	8,643	11,816
ตั๋วแลกเงิน	50,036	385,445	50,036	385,345
รวม	69,867	401,213	58,781	397,266

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 เงินฝากออมทรัพย์ เงินฝากประจำ และตั๋วแลกเงินของกลุ่มบริษัทที่มีอัตราดอกเบี้ยระหว่างร้อยละ 0.22 ถึง 1.20 ต่อปี (2561: ร้อยละ 0.37 ถึง 1.30 ต่อปี) และเฉพาะของบริษัทฯที่มีอัตราดอกเบี้ยระหว่างร้อยละ 0.22 ถึง 1.20 ต่อปี (2561: ร้อยละ 0.37 ถึง 1.20 ต่อปี)

8. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 6)	807,584	807,223	798,638	789,280
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	198,262	184,480	28,005	15,551
ลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 6)	395	395	6,832	3,875
ลูกหนี้อื่น - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	42,617	40,485	42,612	40,480
รวม	1,048,858	1,032,583	876,087	849,186
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(221,866)	(221,898)	(58,321)	(58,353)
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น - สุทธิ	826,992	810,685	817,766	790,833

ยอดคงเหลือของลูกหนี้การค้าแยกตามอายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
<u>ลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน</u>				
อายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระ				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	11,222	10,635	12,204	8,327
ค้างชำระ				
ไม่เกิน 3 เดือน	9,662	41,963	7,937	40,072
มากกว่า 3 - 6 เดือน	6,990	16,420	4,961	11,059
มากกว่า 6 - 12 เดือน	26,223	16,900	21,131	8,516
มากกว่า 12 เดือน	753,487	721,305	752,405	721,306
รวมลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 6)	807,584	807,223	798,638	789,280
<u>ลูกหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน</u>				
อายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระ				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	15,020	1,092	12,930	146
ค้างชำระ				
ไม่เกิน 3 เดือน	1,597	1,788	455	830
มากกว่า 3 - 6 เดือน	77	-	77	-
มากกว่า 6 - 12 เดือน	-	-	-	-
มากกว่า 12 เดือน	181,568	181,600	14,543	14,575
รวม	198,262	184,480	28,005	15,551
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(181,568)	(181,600)	(14,543)	(14,575)
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน - สุทธิ	16,694	2,880	13,462	976
รวมลูกหนี้การค้า - สุทธิ	824,278	810,103	812,100	790,256

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
ลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
ดอกเบี้ยค้างรับ	-	-	6,437	3,480
อื่นๆ	395	395	395	395
รวม	395	395	6,832	3,875
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	-	-	(3,480)	(3,480)
รวมลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน - สุทธิ (หมายเหตุ 6)	395	395	3,352	395
ลูกหนี้อื่น - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน				
ดอกเบี้ยค้างรับ	12,432	12,500	12,427	12,495
อื่นๆ	30,185	27,985	30,185	27,985
รวม	42,617	40,485	42,612	40,480
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(40,298)	(40,298)	(40,298)	(40,298)
รวมลูกหนี้อื่น - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน - สุทธิ	2,319	187	2,314	182

9. ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงิน

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงิน	5,901	2,243	5,901	2,243
หัก: ดอกเบี้ยรอการรับรู้	(342)	(113)	(342)	(113)
รวม	5,559	2,130	5,559	2,130
หัก: ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	(2,917)	(1,314)	(2,917)	(1,314)
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงิน - สุทธิจาก ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	2,642	816	2,642	816

10. สินค้ำคงเหลือ

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม					
	รายการปรับลด					
	ราคาทุน		มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ		สินค้ำคงเหลือ - สุทธิ	
	2562	2561	2562	2561	2562	2561
สินค้ำสำเร็จรูป	5,251	9,393	(4,565)	(6,172)	686	3,221

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ					
	รายการปรับลด					
	ราคาทุน		มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ		สินค้ำคงเหลือ - สุทธิ	
	2562	2561	2562	2561	2562	2561
สินค้ำสำเร็จรูป	5,122	9,282	(4,565)	(6,172)	557	3,110

ในระหว่างปีปัจจุบัน บริษัทฯบันทึกการปรับลดราคาทุนของสินค้ำคงเหลือให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับเป็นจำนวน 2 ล้านบาท (2561: ไม่มี) โดยได้แสดงเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนขายและบริการ

11. ลูกหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้

กลุ่มบริษัทมียอดคงเหลือของลูกหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้จากบริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) (“ทีทีแอนด์ที”) จำนวน 47 ล้านบาท และเฉพาะของบริษัทฯเป็นจำนวน 19 ล้านบาท ซึ่งตามเงื่อนไขที่กำหนดในแผนฟื้นฟูกิจการของทีทีแอนด์ที กลุ่มบริษัทจะได้รับชำระคืนยอดคงเหลือดังกล่าวทั้งจำนวนเป็นเงินสดในวันทำการสุดท้ายของไตรมาสที่ 1 ปี 2558 อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2559 ศาลล้มละลายกลาง ได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของทีทีแอนด์ทีเด็ดขาดแล้ว เพื่อความระมัดระวัง กลุ่มบริษัทจึงบันทึกค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับยอดคงเหลือของลูกหนี้จากทีทีแอนด์ทีเต็มจำนวนในปี 2559

12. เงินลงทุนในบริษัทย่อย

(หน่วย: พันบาท)

ชื่อบริษัท	ทุนเรียกชำระแล้ว		ราคาทุน	
	2562	2561	2562	2561
บริษัท คลาวด์ คอมพิวติ้ง โซลูชันส์ จำกัด	55,000	55,000	83,899	83,899
หัก: ค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุน			(83,899)	(83,899)
รวมเงินลงทุนในบริษัทย่อย - สุทธิ			-	-

13. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม					รวม
	ที่ดิน อาคาร สิ่งปรับปรุง อาคาร และสินทรัพย์เช่า	เครื่องโทรศัพท์ สาธารณะและ อุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้อง	เครื่องตกแต่ง ติดตั้งและ อุปกรณ์ สำนักงาน	อุปกรณ์ โครงข่าย	ยานพาหนะ	
ราคาทุน						
1 มกราคม 2561	19,267	24,709	48,159	22,497	6,648	121,280
ซื้อเพิ่ม	-	-	263	6,443	-	6,706
จำหน่าย	-	(6,001)	(408)	-	(2,805)	(9,214)
31 ธันวาคม 2561	19,267	18,708	48,014	28,940	3,843	118,772
ซื้อเพิ่ม	-	-	277	10,484	-	10,761
โอนเข้า	-	-	-	3,570	-	3,570
จำหน่าย	-	(17,183)	(1,725)	-	-	(18,908)
31 ธันวาคม 2562	19,267	1,525	46,566	42,994	3,843	114,195
ค่าเสื่อมราคาสะสม						
1 มกราคม 2561	17,260	24,709	47,419	17,664	6,462	113,514
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	2	-	449	4,114	186	4,751
ค่าเสื่อมราคาสำหรับส่วน ที่จำหน่าย	-	(6,001)	(408)	-	(2,805)	(9,214)
31 ธันวาคม 2561	17,262	18,708	47,460	21,778	3,843	109,051
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	2	-	213	4,373	-	4,588
ค่าเสื่อมราคาสำหรับส่วน ที่จำหน่าย	-	(17,183)	(1,690)	-	-	(18,873)
31 ธันวาคม 2562	17,264	1,525	45,983	26,151	3,843	94,766
มูลค่าสุทธิตามบัญชี						
31 ธันวาคม 2561	2,005	-	554	7,162	-	9,721
31 ธันวาคม 2562	2,003	-	583	16,843	-	19,429
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี						
2561 (จำนวน 4 ล้านบาท รวมอยู่ในต้นทุนขายและบริการ ส่วนที่เหลือรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการบริหาร)						4,751
2562 (จำนวน 4 ล้านบาท รวมอยู่ในต้นทุนขายและบริการ ส่วนที่เหลือรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการบริหาร)						4,588

(หน่วย: พันบาท)

งบการเงินเฉพาะกิจการ

	งบการเงินเฉพาะกิจการ					รวม
	ที่ดิน อาคาร สิ่งปรับปรุง อาคาร และสินทรัพย์ เช่า	เครื่องโทรศัพท์ สาธารณะและ อุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้อง	เครื่องตกแต่ง ติดตั้งและ อุปกรณ์ สำนักงาน	อุปกรณ์ โครงข่าย	ยานพาหนะ	
ราคาทุน						
1 มกราคม 2561	12,129	24,709	27,721	-	6,152	70,711
ซื้อเพิ่ม	-	-	263	-	-	263
จำหน่าย	-	(6,001)	(408)	-	(2,805)	(9,214)
31 ธันวาคม 2561	12,129	18,708	27,576	-	3,347	61,760
ซื้อเพิ่ม	-	-	277	12,000	-	12,277
จำหน่าย	-	(17,183)	(1,725)	-	-	(18,908)
31 ธันวาคม 2562	12,129	1,525	26,128	12,000	3,347	55,129
ค่าเสื่อมราคาสะสม						
1 มกราคม 2561	12,129	24,709	27,182	-	5,967	69,987
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	-	371	-	185	556
ค่าเสื่อมราคาสำหรับส่วน ที่จำหน่าย	-	(6,001)	(408)	-	(2,805)	(9,214)
31 ธันวาคม 2561	12,129	18,708	27,145	-	3,347	61,329
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	-	165	944	-	1,109
ค่าเสื่อมราคาสำหรับส่วน ที่จำหน่าย	-	(17,183)	(1,690)	-	-	(18,873)
31 ธันวาคม 2562	12,129	1,525	25,620	944	3,347	43,565
มูลค่าสุทธิตามบัญชี						
31 ธันวาคม 2561	-	-	431	-	-	431
31 ธันวาคม 2562	-	-	508	11,056	-	11,564
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี						
2561 (จำนวน 1 ล้านบาท รวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการบริหาร)						556
2562 (จำนวน 1 ล้านบาท รวมอยู่ในต้นทุนขายและบริการ ส่วนที่เหลือรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการบริหาร)						1,109

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 กลุ่มบริษัทมีอาคารและอุปกรณ์จำนวนหนึ่งซึ่งตัดค่าเสื่อมราคาหมดแล้วแต่ยังใช้งานอยู่ มูลค่าตามบัญชีก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสมของสินทรัพย์ดังกล่าวมีจำนวนเงินประมาณ 84 ล้านบาท (2561: 104 ล้านบาท) และเฉพาะของบริษัทฯเป็นจำนวน 42 ล้านบาท (2561: 61 ล้านบาท)

14. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
เจ้าหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 6)	2,055	353	34	50
เจ้าหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	38,353	43,031	37,829	42,317
เจ้าหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 6)	24,329	24,534	77	5
เจ้าหนี้อื่น - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	39,420	46,771	39,177	41,962
รวมเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	104,157	114,689	77,117	84,334

15. สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานต้นปี	13,507	11,282	13,507	11,282
ส่วนที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน				
ต้นทุนบริการในปัจจุบัน	750	511	708	511
ต้นทุนบริการในอดีต	4,973	-	4,444	-
ต้นทุนดอกเบี้ย	539	310	521	310
ส่วนที่รับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น:				
ขาดทุน (กำไร) จากการประมาณการตามหลัก				
คณิตศาสตร์ประกันภัย				
ส่วนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสมมติฐาน				
ประชากรศาสตร์	-	217	-	217
ส่วนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติทาง				
การเงิน	2,648	(473)	2,266	(473)
ส่วนที่เกิดจากการปรับปรุงจากประสบการณ์	-	1,660	-	1,660
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานปลายปี	22,417	13,507	21,446	13,507

เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2562 พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 ได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งได้กำหนดอัตราค่าชดเชยเพิ่มเติมกรณีนายจ้างเลิกจ้าง สำหรับลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบ 20 ปีขึ้นไปให้มีสิทธิได้รับค่าชดเชยไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้าย 400 วัน กฎหมายดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 พฤษภาคม 2562 เป็นต้นไป การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวถือเป็นการแก้ไขโครงการสำหรับโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงาน และมีผลกระทบต่อให้กลุ่มบริษัทมีหนี้สินสำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานเพิ่มขึ้น 5 ล้านบาท และเฉพาะของบริษัทฯเพิ่มขึ้น 4 ล้านบาท กลุ่มบริษัทบันทึกผลกระทบต่อจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวโดยรับรู้ต้นทุนบริการในอดีตเป็นค่าใช้จ่ายทันทีในกำไรหรือขาดทุนของปีปัจจุบัน

บริษัทฯ คาดว่าจะจ่ายชำระผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานภายใน 1 ปีข้างหน้าเป็นจำนวนประมาณ 7 ล้านบาท (2561: 1 ล้านบาท)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ระยะเวลาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการจ่ายชำระผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานของกลุ่มบริษัทประมาณ 10 ปี (2561: ประมาณ 11 ปี) และเฉพาะของบริษัทฯประมาณ 10 ปี (2561: ประมาณ 11 ปี)

สมมติฐานที่สำคัญในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ณ วันประเมินสรุปได้ดังนี้

	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561
	(ร้อยละต่อปี)	(ร้อยละต่อปี)
อัตราคิดลด	1.50	3.25
อัตรากำไรขึ้นเงินเดือนในอนาคต	5.00	5.00

ผลกระทบต่อจากการเปลี่ยนแปลงสมมติฐานที่สำคัญต่อมูลค่าปัจจุบันของภาระผูกพันผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานสรุปได้ดังนี้

	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561
อัตราคิดลด		
เพิ่มขึ้น 50 เบซิสปอยท์ (2.00%)	(679)	(443)
ลดลง 50 เบซิสปอยท์ (1.00%)	723	471
อัตรากำไรขึ้นเงินเดือน		
เพิ่มขึ้น 100 เบซิสปอยท์ (6.00%)	1,864	1,083
ลดลง 100 เบซิสปอยท์ (4.00%)	(1,670)	(974)

16. สำรองตามกฎหมาย

ภายใต้บทบัญญัติของมาตรา 116 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 บริษัทฯต้องจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีส่วนหนึ่งไว้เป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิประจำปีหักด้วยยอดขาดทุนสะสมยกมา (ถ้ามี) จนกว่าทุนสำรองนี้จะมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน สำรองตามกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถนำไปจ่ายเงินปันผลได้ ในปัจจุบัน บริษัทฯได้จัดสรรสำรองตามกฎหมายไว้ครบถ้วนแล้ว

17. ค่าใช้จ่ายตามลักษณะ

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
สินค้าคงเหลือใช้ไป	25,544	49,481	25,366	48,519
เงินเดือนและค่าแรงและผลประโยชน์อื่น ของพนักงาน	37,383	29,703	34,264	29,703
ค่าจ้างผู้รับเหมาช่วง	21,435	16,924	15,055	11,439
ค่าเสื่อมราคา	4,588	4,751	1,108	556
ค่าเช่าจ่ายตามสัญญาเช่าดำเนินงาน	2,999	3,497	2,899	3,400
การปรับลดสินค้าคงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ	2,090	-	2,090	-

18. รายได้จากกาให้บริการภายใต้ใบอนุญาต

ในปี 2562 บริษัทฯมีรายได้จากการให้บริการตามใบอนุญาตการประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่หนึ่งที่ได้รับจากคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (“กสทช.”) เป็นจำนวน 0.60 ล้านบาท (2561: 0.42 ล้านบาท)

นอกจากนี้ บริษัทฯมีค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้แก่ผู้รับอนุญาตรายอื่น ผู้รับสัมปทาน หรือผู้ให้บริการโทรคมนาคมต่างประเทศสำหรับปี 2562 ที่สามารถนำมาหักลดหย่อนรายได้เป็นจำนวน 0.36 ล้านบาท (2561: 0.25 ล้านบาท) ตามประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บรายได้เพื่อนำไปใช้ในการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วไประบบบริการเพื่อสังคม ลงวันที่ 30 พฤษภาคม 2560

19. ภาษีเงินได้

รายการกระทบยอดระหว่างกำไร (ขาดทุน) ทางบัญชีกับค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้มีดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
กำไร (ขาดทุน) ทางบัญชีก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล	10,086	19,962	(10,457)	(4,705)
อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล	20%	20%	20%	20%
กำไร (ขาดทุน) ทางบัญชีก่อนภาษีเงินได้				
นิติบุคคลคูณอัตราภาษี	2,017	3,992	(2,091)	(941)
ค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถนำมาเป็นค่าใช้จ่ายทางภาษี	6	20	5	4
ค่าใช้จ่ายที่มีสิทธิหักได้เพิ่มขึ้น	(22,851)	(302)	(22,777)	(2)
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่ไม่ได้บันทึกใน				
งบการเงิน:				
ปรับลดราคาทุนของสินค้าคงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิ	418	-	418	-
ที่จะได้รับ				
ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ	(6)	-	(6)	-
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	1,329	164	1,134	164
ขาดทุนทางภาษีปัจจุบัน	23,050	508	23,050	508
อื่นๆ	-	-	267	267
ภาษีเงินได้ที่แสดงอยู่ในกำไรขาดทุน	3,963	4,382	-	-

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 กลุ่มบริษัทมีรายการผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีและขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้จำนวน 800 ล้านบาท (2561: 848 ล้านบาท) และเฉพาะของบริษัทฯจำนวน 528 ล้านบาท (2561: 578 ล้านบาท) ที่กลุ่มบริษัทไม่ได้บันทึกสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี เนื่องจากกลุ่มบริษัทพิจารณาแล้วเห็นว่ากลุ่มบริษัทอาจไม่มีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอที่จะนำผลแตกต่างชั่วคราวและผลขาดทุนทางภาษีมาใช้ประโยชน์ได้

ผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ของบริษัทฯมีจำนวนเงิน 167 ล้านบาท ซึ่งจะทยอยสิ้นสุดระยะเวลาการใช้ประโยชน์ภายในปี 2563 - 2567 (2561: 112 ล้านบาท ซึ่งจะทยอยสิ้นสุดในปี 2562 - 2566)

20. กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน

กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นขั้นพื้นฐานคำนวณโดยหารกำไร (ขาดทุน) สำหรับปีที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ (ไม่รวมกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น) ด้วยจำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ออกอยู่ในระหว่างปี

21. ส่วนงานดำเนินงาน

ข้อมูลส่วนงานดำเนินงานที่นำเสนอนี้สอดคล้องกับรายงานภายในของกลุ่มบริษัทที่มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดด้านการดำเนินงานได้รับและสอบทานอย่างสม่ำเสมอเพื่อใช้ในการตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรให้กับส่วนงานและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนงาน

ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดสอบทานผลการดำเนินงานของแต่ละหน่วยธุรกิจแยกจากกันเพื่อวัตถุประสงค์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรและการประเมินผลการปฏิบัติงาน กลุ่มบริษัทประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนงานโดยพิจารณาจากกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานซึ่งวัดมูลค่าโดยใช้เกณฑ์เดียวกับที่ใช้ในการวัดกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานในงบการเงิน

การบันทึกบัญชีสำหรับรายการระหว่างส่วนงานที่รายงานเป็นไปในลักษณะเดียวกับการบันทึกบัญชีสำหรับรายการธุรกิจกับบุคคลภายนอก

รายได้ระหว่างส่วนงานถูกตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว

กลุ่มบริษัทดำเนินธุรกิจในส่วนงานภูมิศาสตร์หลักในประเทศไทย ข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานของกลุ่มบริษัทสำหรับปีมีดังต่อไปนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	ส่วนงาน		ส่วนงานธุรกิจ							
	ธุรกิจออกแบบและ		จัดหา ออกแบบและ		ส่วนงานธุรกิจ		การตัดรายการ		งบการเงินรวม	
	วางระบบสื่อสารและโทรคมนาคม	และโทรคมนาคม	วางระบบคอมพิวเตอร์	คอมพิวเตอร์	คลาวด์คอมพิวเตอร์ตั้ง	คอมพิวเตอร์ตั้ง	บัญชีระหว่างกัน	บัญชีระหว่างกัน	2562	2561
	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561
รายได้จากการขายและการบริการ										
รายได้จากภายนอก	51	68	28	40	25	23	-	-	104	131
รายได้ระหว่างส่วนงาน	14	16	-	-	1	-	(15)	(16)	-	-
รายได้ทั้งสิ้น	65	84	28	40	26	23	(15)	(16)	104	131
กำไรจากการดำเนินงานตามส่วนงาน	2	5	24	35	15	14			41	54
รายได้และค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้เป็นส่วน:										
ดอกเบี้ยรับ									7	8
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน									2	-
รายได้อื่น									6	4
ค่าใช้จ่ายในการขายและการบริการ									(1)	-
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร									(44)	(46)
ภาษีเงินได้									(4)	(4)
กำไรสำหรับปี									7	16

ข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้ารายใหญ่

ในปี 2562 กลุ่มบริษัทมีรายได้จากลูกค้ารายใหญ่จำนวนสามรายเป็นจำนวนประมาณ 66 ล้านบาท (2561: จำนวนหนึ่งรายเป็นจำนวนประมาณ 78 ล้านบาท) และเฉพาะของบริษัทฯจำนวนสี่รายประมาณ 57 ล้านบาท (2561: จำนวนสองรายเป็นจำนวนประมาณ 67 ล้านบาท)

22. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

กลุ่มบริษัทและพนักงานของกลุ่มบริษัทได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 โดยกลุ่มบริษัทและพนักงานจะจ่ายสมทบเข้ากองทุนเป็นรายเดือนในอัตราร้อยละ 3 ถึงร้อยละ 8 ของเงินเดือน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพนี้บริหารโดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมบัวหลวง จำกัด และจะจ่ายให้แก่พนักงานเมื่อพนักงานนั้นออกจากงานตามระเบียบว่าด้วยกองทุนของกลุ่มบริษัท ในระหว่างปี 2562 กลุ่มบริษัทรับรู้เงินสมทบดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนเงิน 2 ล้านบาท (2561: 2 ล้านบาท) และเฉพาะของบริษัทฯเป็นจำนวน 2 ล้านบาท (2561: 2 ล้านบาท)

23. ภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

23.1 ภาระผูกพันเกี่ยวกับสัญญาเช่าดำเนินงานและสัญญาบริการ

กลุ่มบริษัทได้เข้าทำสัญญาเช่าดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเช่าพื้นที่ในอาคาร และสัญญาบริการที่เกี่ยวข้องอายุของสัญญามีระยะเวลา 3 ปี และสัญญาดังกล่าวเป็นสัญญาที่บอกเลิกไม่ได้

กลุ่มบริษัทมีจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตทั้งสิ้นภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานและสัญญาบริการที่บอกเลิกไม่ได้ ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม/ งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561
จ่ายชำระภายใน		
ภายใน 1 ปี	3	2
มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 3 ปี	4	-

23.2 การค้ำประกัน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 กลุ่มบริษัทมีหนังสือค้ำประกันซึ่งออกโดยธนาคารในนามกลุ่มบริษัทเหลืออยู่เป็นจำนวน 72 ล้านบาท (2561: 75 ล้านบาท) และเฉพาะของบริษัทฯเป็นจำนวน 50 ล้านบาท (2561: 51 ล้านบาท) ซึ่งเป็นหนังสือค้ำประกันการประมูลงานและการปฏิบัติตามสัญญา

23.3 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากสัญญาขายเครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต)

ในเดือนกันยายนและธันวาคม 2556 บริษัทฯ ได้ทำสัญญาขายเครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (“แท็บเล็ต”) โชนที่ 4 (ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ให้แก่คู่สัญญาซึ่งเป็นหน่วยงานราชการสองหน่วยงาน มีมูลค่าตามสัญญาเป็นจำนวนเงินรวม 749 ล้านบาท (ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) ตามเงื่อนไขของสัญญาดังกล่าวบริษัทฯ ต้องส่งมอบแท็บเล็ตทั้งหมดให้แก่หน่วยราชการคู่สัญญาภายในเดือนธันวาคม 2556 และภายในเดือนมีนาคม 2557 ตามลำดับ ต่อมาในระหว่างปี 2557 หน่วยราชการคู่สัญญาทั้งสองได้มีหนังสือขอบอกเลิกสัญญาซื้อขายแท็บเล็ตมายังบริษัทฯ เนื่องจากคู่สัญญาพิจารณาว่าบริษัทฯ ไม่สามารถส่งมอบแท็บเล็ตให้แก่คู่สัญญาทั้งสองได้ตามกำหนดเวลาในสัญญา โดยให้บริษัทฯ ชำระค่าปรับรายวันในอัตราร้อยละ 0.2 ของราคาแท็บเล็ตที่ยังไม่ได้ส่งมอบนับแต่วันครบกำหนดตามสัญญาจนถึงวันบอกเลิกสัญญาเป็นจำนวนเงิน 5 ล้านบาท และ 142 ล้านบาท ตามลำดับ ในเดือนพฤศจิกายน 2557 และเดือนมีนาคม 2558 หน่วยราชการคู่สัญญาทั้งสองได้ฟ้องร้องต่อศาลปกครองกลางให้บริษัทฯ ชำระค่าปรับจากการไม่ส่งมอบแท็บเล็ตตามสัญญาและชำระเงินตามหนังสือคำประกันการปฏิบัติตามสัญญาของธนาคาร พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี คิดเป็นทุนทรัพย์เป็นจำนวนเงินประมาณ 5 ล้านบาท และ 190 ล้านบาท ตามลำดับ และบริษัทฯ ได้มีหนังสือถึงบริษัทคู่สัญญาผู้ขายแท็บเล็ตเพื่อแจ้งว่าบริษัทดังกล่าวผิดสัญญาในการส่งมอบแท็บเล็ตแก่บริษัทฯ และบริษัทฯ ได้ยกเลิกสัญญากับบริษัทดังกล่าวแล้ว นอกจากนี้บริษัทฯ ได้เรียกร้องให้ธนาคารผู้ออกหนังสือคำประกันการปฏิบัติตามสัญญาขายแท็บเล็ตแก่บริษัทดังกล่าวชำระเงินตามหนังสือคำประกันให้บริษัทฯ และบริษัทฯ ได้รับชำระเงินตามหนังสือคำประกันดังกล่าวแล้วเป็นจำนวนเงิน 38 ล้านบาท ซึ่งบริษัทฯ มีสิทธิทางกฎหมายที่จะยึดเงินดังกล่าวเพื่อชดเชยความเสียหายต่างๆ ที่บริษัทคู่สัญญาดังกล่าวก่อให้เกิดขึ้นหรือปฏิบัติผิดสัญญา บริษัทฯ ได้บันทึกจำนวนเงินที่ได้รับดังกล่าวเป็นหนี้สินในบัญชีภายใต้รายการเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นในงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557 จนถึงปัจจุบัน บริษัทฯ จึงถือเสมือนว่าจำนวนเงินดังกล่าวเป็นเงินสำรองค่าปรับและค่าเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในบัญชีเช่นกัน นอกจากนี้ หากบริษัทฯ ต้องชำระค่าปรับและค่าเสียหายแก่หน่วยงานราชการทั้งสอง บริษัทฯ สามารถเรียกร้องค่าเสียหายทั้งหมดคืนจากบริษัทผู้ขายแท็บเล็ตดังกล่าวได้ตามเงื่อนไขที่ระบุในสัญญาซื้อขายแท็บเล็ต อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2561 ศาลปกครองกลางได้มีคำตัดสินคดีระหว่างบริษัทฯ กับหน่วยงานราชการแห่งหนึ่ง ซึ่งฟ้องร้องให้บริษัทฯ ชำระค่าปรับจากการไม่ส่งมอบแท็บเล็ตตามสัญญาคิดเป็นทุนทรัพย์เป็นจำนวนเงินรวมประมาณ 5 ล้านบาท โดยพิพากษาให้บริษัทฯ ชำระค่าปรับคิดเป็นจำนวนเงินรวมประมาณ 2.6 ล้านบาท เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2561 ธนาคารผู้ออกหนังสือคำประกันได้มีหนังสือแจ้งมายังบริษัทฯ ว่า เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2561 ทางธนาคารผู้ออกหนังสือคำประกันได้วางเงินชำระตามคำพิพากษาในส่วนของธนาคารเป็นจำนวนเงินประมาณ 1.4 ล้านบาท ทำให้ค่าปรับตามคำพิพากษาคงเหลือเป็นจำนวนเงินประมาณ 1.2 ล้านบาท และเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2561 ศาลปกครองกลางได้ตัดสินคดีระหว่างบริษัทฯ กับหน่วยงานราชการอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งฟ้องร้องให้บริษัทฯ ชำระค่าปรับและชำระเงินตามหนังสือคำประกันการปฏิบัติตามสัญญาของธนาคาร พร้อมดอกเบี้ยคิดเป็นทุนทรัพย์เป็นจำนวนเงินประมาณ 190 ล้านบาท โดยศาลปกครองกลางพิพากษาให้บริษัทฯ ชำระค่าปรับ

คิดเป็นจำนวนเงินประมาณ 7 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปีนับแต่วันถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น ซึ่งสำรองตามค่าปรับและค่าเสียหายที่อาจเกิดขึ้นที่บริษัทฯบันทึกไว้ตั้งแต่ในอดีตที่ผ่านมา มีความเพียงพอต่อจำนวนค่าปรับตามคำพิพากษาของศาลปกครองกลางดังกล่าวแล้ว อย่างไรก็ตาม บริษัทฯและหน่วยงานราชการคู่สัญญาทั้งสองแห่งได้ยื่นอุทธรณ์คดีต่อศาลปกครองสูงสุดและบริษัทฯได้ยื่นคำร้องขอทุเลาการบังคับคดีต่อศาลปกครองกลาง ปัจจุบันคดียังอยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาของศาล ดังนั้นผลที่สุดของคดีฟ้องร้องและข้อพิพาทสำหรับคดีที่ยังไม่ถึงที่สุดยังไม่สามารถคาดการณ์ได้ในขณะนี้ อย่างไรก็ตามฝ่ายบริหารและที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯยังคงเชื่อว่าจะไม่ได้รับผลเสียหายที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับคดีฟ้องร้องและข้อพิพาทและเชื่อมั่นว่าสำรองค่าปรับและค่าเสียหายที่อาจเกิดขึ้นที่บริษัทฯบันทึกไว้ตั้งแต่ในอดีตที่ผ่านมาเพียงพอแล้วตามคำพิพากษาของศาลปกครองกลาง

23.4 คดีฟ้องร้องและข้อพิพาทอื่นๆ

- 1.) บริษัทย่อยมียอดหนี้ค้างชำระจากทีทีแอนด์ทีตามสัญญาจัดหาระบบบริการลูกค้าและระบบพิมพ์ใบแจ้งหนี้จำนวนประมาณ 5 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 เทียบเท่ากับจำนวนประมาณ 170 ล้านบาท) ยอดหนี้ดังกล่าวนี้เป็นหนี้ที่มีข้อโต้แย้งกับทีทีแอนด์ที โดยในปี 2554 ทีทีแอนด์ทีได้ยื่นข้อเสนอ ข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ กล่าวหาว่าบริษัทย่อยปฏิบัติผิดสัญญาดังกล่าวและเรียกร้องให้ บริษัทย่อยชำระเงินเป็นจำนวนรวมประมาณ 1,780 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันเสนอข้อพิพาทจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น อย่างไรก็ตามฝ่ายบริหารของบริษัทย่อยพิจารณาว่าบริษัทย่อยไม่ได้ปฏิบัติผิดสัญญาจึงไม่ต้องชำระเงินจำนวนดังกล่าวให้กับทีทีแอนด์ที และในเดือนกุมภาพันธ์ 2555 บริษัทย่อยได้ยื่นคำคัดค้านคำเสนอข้อพิพาทของทีทีแอนด์ทีต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเพื่อให้สถาบันอนุญาโตตุลาการยกคำเสนอข้อพิพาทของทีทีแอนด์ทีดังกล่าว และเสนอข้อเรียกร้องแย้งต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้ทีทีแอนด์ทีชำระเงินเป็นจำนวนรวมประมาณ 528 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันถัดจากวันที่เสนอคำคัดค้านคำเสนอข้อพิพาทจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น ในเดือนมิถุนายน 2558 คณะอนุญาโตตุลาการได้มีคำวินิจฉัยชี้ขาดยกคำเสนอข้อพิพาทของทีทีแอนด์ทีและให้ทีทีแอนด์ทีชำระค่าวงงานที่ค้างชำระทั้งหมดพร้อมดอกเบี้ยแก่บริษัทย่อยคิดเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้นประมาณ 204 ล้านบาท เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2558 ทีทีแอนด์ทียื่นคำร้องต่อศาลแพ่งเพื่อขอเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการดังกล่าว และเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2559 ศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของ ทีทีแอนด์ทีเด็ดขาด ซึ่งโดยผลของคำสั่งดังกล่าว กฎหมายกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เชื่อว่าคดีแพ่งทั้งปวงอันเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลในขณะที่มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ และเมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำขอโดยทำเป็นคำร้อง ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีแพ่งนั้นไว้หรือจะสั่งประการใดตามที่เห็นสมควรก็ได้ ดังนั้น สำหรับคดีแพ่งต่างๆที่เกี่ยวกับทรัพย์สินของทีทีแอนด์ที ศาลอาจพิจารณาเรียกเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของทีทีแอนด์ทีเพื่อสอบถามว่าจะดำเนินการอย่างไร เพื่อประกอบการพิจารณาทำคำสั่งของศาลต่อไปในแต่ละคดี

ต่อมาเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2559 เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งเพื่อขอเพิกถอนคำร้องของทีทีแอนด์ทีที่ขอให้เพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่ให้ทีทีแอนด์ทีชำระหนี้แก่บริษัทย่อยจำนวน 204 ล้านบาทดังกล่าวข้างต้น ซึ่งศาลแพ่งได้อนุญาตให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ถอนคำร้องขอให้เพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการดังกล่าวได้ และได้ให้จำหน่ายคดีนี้ออกจากสารบบความ ทั้งนี้จากคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดของศาลล้มละลายกลางเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2559 ดังกล่าว บริษัทย่อยได้ทำการยื่นขอรับชำระหนี้รวมทั้งดอกเบี้ยทั้งหมดต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แล้ว การได้รับชำระหนี้คืนจึงจะเป็นไปตามกระบวนการของกฎหมายล้มละลาย อย่างไรก็ตาม ทีทีแอนด์ทียังอยู่ระหว่างการดำเนินการตามขั้นตอนทางกฎหมายล้มละลายโดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

- 2.) ในปี 2557 บริษัทฯมีข้อพิพาทกับการไฟฟ้านครหลวง (“กฟน.”) จากการที่บริษัทฯไม่ได้เข้าร่วมประกวดราคาเพื่อการจัดหาและติดตั้งอุปกรณ์ของกฟน. โดยกฟน.ได้เรียกร้องให้ธนาคารผู้ออกหนังสือค้ำประกันการประมูลงานให้แก่บริษัทฯชำระเงินตามหนังสือค้ำประกันเป็นจำนวนเงินประมาณ 8 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ที่ปรึกษากฎหมายและฝ่ายบริหารของบริษัทฯเห็นว่า กฟน.ได้ดำเนินการประกวดราคาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่เป็นธรรมกับบริษัทฯ บริษัทฯจึงไม่ได้เป็นฝ่ายคิดในการไม่เข้าร่วม การประกวดราคา ดังนั้น บริษัทฯจึงไม่ต้องชำระเงินตามหนังสือค้ำประกันให้แก่กฟน. บริษัทฯได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองกลางเพื่อขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งของกฟน. ที่ให้บริษัทฯชำระเงินตามหนังสือค้ำประกันดังกล่าว และเรียกร้องให้กฟน.คืนต้นฉบับหนังสือค้ำประกันและชำระค่าธรรมเนียมหนังสือค้ำประกันแทนบริษัทฯ ต่อมาในปี 2558 กฟน.ได้ฟ้องร้องต่อศาลปกครองกลางให้บริษัทฯชำระเงินหลักประกันเป็นจำนวน 8 ล้านบาท ตามหนังสือค้ำประกันการประมูลงานดังกล่าว ต่อมาเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2561 ศาลปกครองกลางมีคำพิพากษายกฟ้องบริษัทฯ และให้กฟน.คืนหลักประกันแก่บริษัทฯและชำระค่าธรรมเนียมหลักประกันของแก่บริษัทฯ กฟน.ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด ต่อมาเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2562 ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งให้บริษัทฯยื่นคำแก้อุทธรณ์ต่อศาล เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2562 บริษัทฯยื่นคำแก้อุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด ขณะนี้คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

24. เครื่องมือทางการเงิน

24.1 นโยบายการบริหารความเสี่ยง

เครื่องมือทางการเงินที่สำคัญของกลุ่มบริษัทตามที่นิยามอยู่ในมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 107 การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน ประกอบด้วยเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด และเงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกัน เงินลงทุนชั่วคราว ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงิน เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น และเงินให้กู้ยืม กลุ่มบริษัทมีความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินดังกล่าว และมีนโยบายในการบริหารความเสี่ยงดังนี้

ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ

กลุ่มบริษัทมีความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงิน และเงินให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน ฝ่ายบริหารควบคุมความเสี่ยงนี้โดยการกำหนดให้มีนโยบายและวิธีการในการควบคุมสินเชื่อที่เหมาะสม ดังนั้นกลุ่มบริษัทจึงไม่คาดว่าจะได้รับความเสียหายที่เป็นสาระสำคัญจากการให้สินเชื่อ นอกจากนี้กลุ่มบริษัทขายสินค้าหรือให้บริการกับลูกค้าที่มีความสามารถในการชำระหนี้ดีเป็นส่วนใหญ่ จำนวนเงินสูงสุดที่กลุ่มบริษัทอาจต้องสูญเสียจากการให้สินเชื่อคือมูลค่าสุทธิตามบัญชีของลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงิน และเงินให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน ที่แสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงิน

ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย

กลุ่มบริษัทมีความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยที่สำคัญอันเกี่ยวข้องกับเงินฝากสถาบันการเงิน ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงิน และเงินให้กู้ยืม สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินส่วนใหญ่มีอัตราดอกเบี้ยที่ปรับขึ้นลงตามอัตราตลาด หรือมีอัตราดอกเบี้ยคงที่ซึ่งใกล้เคียงกับอัตราตลาดในปัจจุบัน ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยของกลุ่มบริษัทจึงอยู่ในระดับต่ำ รายละเอียดของเงินฝากสถาบันการเงิน ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงิน และเงินให้กู้ยืมแสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินที่เกี่ยวข้อง

ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

กลุ่มบริษัทมีความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนที่สำคัญอันเกี่ยวเนื่องจากการซื้อหรือขายสินค้าและบริการเป็นเงินตราต่างประเทศ

กลุ่มบริษัทมียอดคงเหลือของสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ ซึ่งไม่ได้ทำสัญญาป้องกันความเสี่ยง ดังนี้

สกุลเงิน	งบการเงินรวม				อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย	
	สินทรัพย์ทางการเงิน		หนี้สินทางการเงิน		ณ วันที่ 31 ธันวาคม	
	2562	2561	2562	2561	2562	2561
	(ล้าน)	(ล้าน)	(ล้าน)	(ล้าน)	(บาทต่อหน่วยเงินตราต่างประเทศ)	
เหรียญสหรัฐอเมริกา	0.1	0.1	0.9	0.9	30.1540	32.4498
สกุลเงิน	งบการเงินเฉพาะกิจการ				อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย	
	สินทรัพย์ทางการเงิน		หนี้สินทางการเงิน		ณ วันที่ 31 ธันวาคม	
	2562	2561	2562	2561	2562	2561
	(ล้าน)	(ล้าน)	(ล้าน)	(ล้าน)	(บาทต่อหน่วยเงินตราต่างประเทศ)	
เหรียญสหรัฐอเมริกา	0.1	0.1	0.1	0.1	30.1540	32.4498

24.2 มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

เนื่องจากเครื่องมือทางการเงินส่วนใหญ่ของกลุ่มบริษัทจัดอยู่ในประเภทระยะสั้น ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงิน และเงินให้กู้ยืมระยะยาวมีอัตราดอกเบี้ยใกล้เคียงกับอัตราดอกเบี้ยในตลาด กลุ่มบริษัทจึงประมาณมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินใกล้เคียงกับมูลค่าตามบัญชีที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน

25. การบริหารจัดการทุน

วัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการทุนที่สำคัญของกลุ่มบริษัท คือการจัดให้มีซึ่งโครงสร้างทุนที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของธุรกิจของกลุ่มบริษัท และเสริมสร้างมูลค่าการถือหุ้นให้กับผู้ถือหุ้น โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 กลุ่มบริษัทมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนเท่ากับ 0.32 : 1 (2561: 0.31 : 1) และเฉพาะของบริษัทฯเท่ากับ 0.11 : 1 (2561: 0.10 : 1)

26. การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติให้ออกโดยคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2563